

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. 8 5 261 6063, faksas 8 5 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komiteto pirmininkei
Jolitai Vaickienei

2014-05-02 Nr. (3)-SD-294
Į 2014-04-24 Nr. S-2014-3544

Kopija
Ūkio ministerijai

DĖL PIRKIMŲ PER CENTRINĘ PERKANČIAJĄ ORGANIZACIJĄ

Lietuvos savivaldybių asociacija, atsižvelgdama į Seimo Audito komiteto š. m. balandžio 24 d. raštą, paprašė visas savivaldybes pateikti informaciją - vertinimą ir pasiūlymus dėl VŠĮ CPO LT veiklos tobulinimo. Savivaldybių dėmesį atkreipėme į tai, kad Seimo Audito komitetą daugiau domina iškilusių problemų, vykdant centralizuotus viešuosius pirkimus, pavyzdžiai ir siūlymai, ką reikėtų tobulinti juos organizuojant.

1. Kauno m. savivaldybė teigiamai vertina VŠĮ CPO LT veiklą. Perkamų prekių, paslaugų, darbų kokybę vertintina, kaip atitinkanti nusistovėjusiai praktikai (kokybės pablogėjimo nepastebėta).

Įstaigos personalo kompetencija vertintina gerai, bendravimo įgūdžiai pakankami, santykiai su perkančiomis organizacijomis formuojami tinkamai.

Pagrindiniai CPO pirkimų privalumai – trumpa pirkimo procedūrų trukmė, menka galimybė dirbtinai įstrigdyti pirkimo procedūras, nedidelė teisminių ginčų tikimybė.

Spreštiniai klausimai – katalogo plėtra, atsakomybės už rangovų, tiekėjų ir teikėjų įsipareigojimų vykdymą didinimas.

Kauno m. savivaldybė pranešė, kad vyksta bandymai rasti kelius CPO pirkimų trukdymui sumažinti. Vienas tokių bandymų – teismine tvarka prieštarauti perkančiųjų organizacijų pirkimo objekto pasirinkimui, bandymai motyvuoti konkurencijos principų pažeidimu ir t. t.

Kauno m. savivaldybės nuomone, minėtieji klausimai turėtų būti aptarti tobulinant įstatyminę bazę.

Be to, Kauno m. savivaldybė siūlo atkreipti dėmesį į tai, kad ekonominė nauda akivaizdi perkant per CPO. Tačiau neišvengiamai stambinant pirkimo objektą, didėja ir reikalavimai tiekėjams. Smulkus ir vidutinis verslas atsiduria nepavydėtinoje situacijoje. Iš čia ir kyla bandymai trikdyti procedūras, priešintis ir t. t. Panašiose situacijose teisėtvarkos palaikymas bus rastas ir tikrai bus pradėtas "susidorojimas". Kita vertus, kai struktūriniai rinkos pokyčiai bus transformuoti galutinai, kainos bus keliamos ir dabartinė nauda bus prarasta. Žinoma, kad yra įstatymų raida, įvairiausi formalūs atsakymai apie jungtinę veiklą ir t. t., tačiau verslo požiūriu rinkoje labai tikėtina žala ypač smulkesniam verslui. Dabartinėje situacijoje stambesni laimės ir stiprės, o po to taps sunkiai įveikiami ar pavejami. Todėl poveikis gali būti ilgalaikis.

Kauno m. savivaldybės taryba nusprendė gauti CPO teises ir pirmoji patirtis jau yra: labai sunku savivaldybės Viešųjų pirkimų skyriui suvaldyti 300 užsakovų, tad kalbėti apie jungtinės veiklos partnerius tarp tiekėjų vargu ar iš viso galima.

2. Tauragės rajono savivaldybė atsakė, kad didelių problemų nėra vykdant centralizuotus viešuosius pirkimus. Tačiau galėtų būti galimybė visuose pirkimuose nurodyti maksimalią pirkimo vertę. Pavyzdžiui, sudėtinga pirkti kanceliarines prekes, nes perkamų prekių daug, už pristatymą tam tikrais atvejais turi būti mokamas mokestis (savivaldybės nuomone, prekių pristatymo mokestis galėtų būti įskaičiuotas į prekės kainą). Be to, būna numatomos baudos už prekių neišpirkimą. Tačiau pirkti daug prekių vienu metu nepatogu, nes reikia sandėliuoti, o perkant dažnai, reikia gerokai daugiau laiko skirti viešojo pirkimo formavimui.

3. Kėdainių rajono savivaldybės administracija VšĮ CPO LT paslaugas vertina gerai, dėl prekių ar paslaugų kokybės nusiskundimų neturi. Savivaldybės, kaip perkančiosios organizacijos, santykiai su VšĮ CPO LT yra geri, nes konsultantai operatyviai ir išsamiai pateikia visą reikalingą informaciją ir paaiškinimus dėl prekių, paslaugų ar darbų įsigijimo naudojantis CPO LT katalogu. Kėdainių r. savivaldybė kol kas neturi pastabų dėl CPO LT veiklos.

Savivaldybė nuo 2014-01-01 iki balandžio 29 dienos VšĮ „CPO LT“ paslaugomis pasinaudojo 13 kartų: pateikė 12 užsakymų dėl prekių pirkimo, iš viso už 238 038 Lt, ir vieną užsakymą dėl paslaugų pirkimo už 8000 Lt.

Kėdainių r. savivaldybė pateikė tokius pasiūlymus dėl VšĮ CPO LT veiklos tobulinimo:

- 1) nuolat plėsti CPO LT kataloge siūlomų prekių, paslaugų ir darbų asortimentą;
- 2) sudaryti galimybę techninės priežiūros paslaugas įsigyti ir mažesnės nei 1000 000 Lt vertės projektams vykdyti.

4. Telšių rajono savivaldybė pateikė tokias pirkimų per VšĮ CPO LT problemas:

- 1) perkant elektros energiją krepšelyje rodoma labai didelė 1 kWh kaina ir taip perkančioji organizacija yra klaidinama, kad perkamos prekės kaina yra per didelė.

- 2) mažas prekių asortimentas (kanceliarinių prekių, mobiliųjų telefonų).

5. Švenčionių rajono savivaldybė pateikė tokias pirkimų per VšĮ CPO LT problemas:

- 1) per CPO nėra atliekami pirkimai pagal VPI 91 straipsnį;
- 2) atliekant degalų pirkimą (būtent Švenčionių miesto zonoje) konkurse dalyvauja tik vienas tiekėjas, diskriminuojamas šiame mieste degalus teikiantis kitas tiekėjas, kurio nėra CPO kataloge.

- 3) galėtų būti numatyta konkreti suma, nuo kurios būtų atliekami pirkimai per CPO, nes atliekant mažos vertės pirkimus per CPO, kai kuriais atvejais neracionaliai naudojamos perkančiosios organizacijos lėšos (pvz. perkant biuro reikmenis, ūkines prekes per CPO konkursuose dalyvauja tiekėjai registruoti Vilniuje, toliau nuo Vilniaus esančios perkančiosios organizacijos įsigyja brangesnes prekes (įskaičiuojamas pristatymo mokestis) nei pirktų prekes įmonėse esančiose arčiau perkančiosios organizacijos.

6. Panevėžio rajono savivaldybės administracija kol kas vykde labai mažai pirkimų per CPO LTlt, todėl turi mažai patirties. Statinio statybos techninės priežiūros paslaugos bei techninio projekto ekspertizės paslaugos priklauso nuo statybos darbų kainos, o CPO kataloge šios grupės labai sustambintos ir nurodyti labai dideli intervalai (pavyzdžiui, prasideda nuo „iki 1 mln.“ arba nuo 1 mln. iki 2,5 mln.). Savivaldybės vykdomi projektai kartais siekia tik keliasdešimt tūkstančių Lt, o tiekėjai siūlo gan dideles šių paslaugų kainas.

7. Joniškio rajono savivaldybė atsakė, kad patogu ir paprasta pirkti vykdant centralizuotus viešuosius pirkimus. Norėtų didesnio pirkimo objektų sąrašo ir turi priekaištų dėl specifikacijų. Pavyzdžiui, <https://2007.cpo.lt/kategorijos/kitipriedai/s19336/> - CPO kataloge pateiktoje specifikacijoje trūksta išsamios informacijos apie lustinių kortelių skaitytuvų suderinamumą su valstybės tarnautojų lustiniais pažymėjimais, taip pat asmens tapatybės su lustais kortelėmis.

Vykdamas daugiabučių namų modernizavimo projektus, susiduriama su problema, kai neįmanoma nupirkti vien tik projektavimo paslaugų. Savivaldybės nuomone, kataloge turėtų atsirasti priemonė „Statinio statybos (modernizavimo) projektavimas (be rangos darbų)“ ar panašiai.

8. Pasvalio rajono savivaldybė teigiamai vertina VšĮ „CPO LT“ veiklą. Administracija pastebėjo, kad įsigyjamose paslaugose ir prekėse per Centrinę perkančiąją organizaciją (toliau – CPO) dažniausiai yra brangesnės, nei perkant supaprastintu būdu. Pirkimų vykdomų per CPO procedūrų terminai yra žymiai trumpesni, nei vykdamas supaprastintus pirkimus, ir tai yra privalumas laiko atžvilgiu. Įsigytų paslaugų bei prekių kokybė tenkina Administracijos poreikius.

Administracija siūlo CPO katalogą papildyti biuro baldų pirkimu, projektavimo ir draudimo paslaugų pirkimais.

9. Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos viešieji pirkimai pagal preliminarias sutartis (tame skaičiuje centralizuoti viešieji pirkimai per centrinę perkančiąją organizaciją VŠĮ CPO LT):

	2011 m.	2012 m.	2013 m.
Sudarytų pirkimo sutarčių vertė litais su visais mokesčiais	31 tūkst. Lt	540 tūkst. Lt	693.844,20 Lt
Sudarytų pirkimo sutarčių skaičius	3 vnt.	11 vnt.	13 vnt.

Informuojame, kad buvo perkamos techninės priežiūros paslaugos, biuro reikmenys, kompiuterinė ir biuro įranga, pastatų modernizavimo su projektavimu darbai.

Savivaldybė 2013 metais nebuvo susidūrusi su tiekėjų sistemingais pažeidimais, kai labai dažnai tiekiamos nekokybiškos prekės ar teikiamos paslaugos, kurios neatitinka techninėje specifikacijoje nustatytų reikalavimų. Iškilusios problemos buvo sprendžiamos tiesiogiai su tiekėjų įgaliotais atstovais.

Atsižvelgiant į įvykdytų pirkimų asortimentą, informuojame, kad darbo klausimai su VŠĮ CPO LT buvo sprendžiami konstruktyviai, bendrauta geranoriškai, o į pasiūlymus ir pastabas dėl prekių asortimento atsižvelgta (pavyzdžiui, atsirado galimybė įsigyti ne tik originalias, bet ir atnaujintas eksploatacines medžiagas).

10. Alytaus miesto savivaldybės administracija (toliau – administracija) neturi pastabų dėl VŠĮ CPO LT santykių su perkančiosiomis organizacijomis, tačiau kilo įsigyjamų prekių, paslaugų kokybės problemų. Iškilė techninės priežiūros paslaugų sutarčių įgyvendinimo problemų. VŠĮ CPO LT parengtų sutarčių sąlygos yra gana standartinės, abstrakčios ir neapima visų kylančių situacijų, todėl jas vykdant dažnai kyla nesutarimų su techninės priežiūros paslaugas teikiančiais teikėjais. Administracija sudaro sutartis, kuriose numatyta daugiau atsakomybės paslaugų teikėjams.

Be to, tiek spausdintuvų ir eksploatacinių medžiagų, tiek techninės priežiūros paslaugų kainos, kurios nurodomos CPO kataloge daugeliu atveju yra aukštesnės, nei analogiškų prekių ar paslaugų viešai skelbiamos kainos, taip pat nei tos kainos, kurias tiekėjai siūlydavo konkrečiuose administracijos pirkimuose. Administracija 2010 m. įsigijo spausdintuvų ir eksploatacinių medžiagų mokyklai ir liko labai nusivylusi šiuo pirkiniu. Administracija yra vykdžiusi keletą pirkimų iš Centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją, kaip numatyta Viešųjų pirkimų įstatymo 15 straipsnyje. Administracija per 2010–2012 m. įvykdė 19 pirkimų (vieną – spausdintuvų ir eksploatacinių medžiagų pirkimą, kitus – statinių techninės priežiūros paslaugų pirkimus).

Alytaus m. savivaldybės administracijos nuomone, centralizuotų pirkimų diegimas Lietuvoje neturėtų būti labai plačiai naudojamas, kadangi centralizuoti pirkimai neužtikrina nacionalinės regioninės politikos tikslų bei smulkaus ir vidutinio verslo skatinimo.

Alytaus regionas ypač stipriai pajuto ekonominės krizės bei globalizacijos pasekmes. Pastaraisiais metais nedarbas Alytaus apskrityje yra didesnis už šalies vidurkį. Nors 2012 metais registruotas nedarbas šalyje nuosekliai mažėjo, Alytaus apskrityje jis išlieka vienas didžiausių šalyje. Didžiausias nedarbas apskrityje užfiksuotas Alytaus rajone. Čia ypač daug jaunų bedarbių.

Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes, Alytaus miesto savivaldybės administracija ypač suinteresuota, kad regione būtų kuo daugiau darbo vietų, būtų kuriamas smulkus verslas, o centralizuoti pirkimai neužtikrina, kad bus sumažinti Lietuvos regionų socialiniai ir ekonominiai skirtumai bei išsivystymo netolygumai pačiuose regionuose, neskatina visoje valstybės teritorijoje tolygios ir tvarios plėtros.

11. Vilniaus miesto savivaldybės administracija informaciją dėl VŠĮ CPO LT veiklos tobulinimo pateikė Seimo audito komiteto posėdyje, vykusiame 2014 m. balandžio 23 d.

Pagarbiai

Direktorė

Roma Žakaitienė